

KUVATAITEEN LUKIODIPLOMIN TEHTÄVÄT 2025–2026

Lukuvuonna 2025–2026 kuvataiteen lukiodiplomin tehtävävaihtoehtoja on kuusi, joista opiskelija valitsee yhden.

1. KERROSTUMIA

Havainnoimalla ja tarkkaan katsomalla voimme löytää kohteesta monia kerroksia. Maalauksessa alemmat kerrokset voivat kuulua pintakerrosten läpi, näkyä osittain tai peittyä paksun maalikerroksen alle. Kaupunkirakenteessa näkyvät eri aikakausien kerrokset. Digitaalinen kuva voi muodostua monista päällekkäisistä kerroksista. Arkeologia tutkii menneisyyttä erilaisten jäännösten avulla.

Kuvataiteessa kerroksilla voidaan luoda teokseen rinnastuksia, monitulkintaisuutta, yllättäviä uusia merkityksiä ja tarinallisuutta. Museot esittelevät kokoelmiaan ja tutkijat tarkastelevat taidetta oman aikansa lähtökohdista. Aiemmin historiassa vähemmälle huomiolle jääneitä taiteilijoita, arkkitehtejä ja suunnittelijoita tuodaan esille. Heidän teoksiaan tarkastellaan uusissa yhteyksissä ja ne saavat myös uusia merkityksiä.

Tehtävä: Ideoi, suunnittele ja toteuta teos tai tuote, joka käsittelee kerrostumia valitsemastasi näkökulmasta. Nimeä teos tai tuote.

Toteutustapa: Vapaa

2. MATKAILU VAIKUTTAA

Lomamatkalla irrottaudutaan arjesta ja rentoudutaan. Matkalta odotetaan esimerkiksi uusia maisemia, makuja ja elämyksiä. Massaturismi on kehittynyt vuosikymmenien aikana aineellisen elintason ja lentoliikenteen kasvun rinnalla. Ulkomaan lomamatkailusta on tullut riittävän edullista ja siten yhä useammille mahdollista. Ennusteiden mukaan matkailu myös kasvaa globaalisti muuta maailmantaloutta nopeammin. Matkailuala voi olla kansallisesti merkittävää liiketoimintaa, suuri työllistäjä, palvelujen tuottaja ja maakuvan rakentaja. Matkailuun liittyy monenlaisia tuotteita ja palveluita, kuten matkamuistoja, postikortteja, retkiä ja kiertoajeluja. Julkaisuilla ja mobiilisovelluksilla markkinoidaan matkailupalveluja.

Matkustaminen kuormittaa aina myös ympäristöä. Sillä voi olla peruuttamattomia vaikutuksia paikalliselle kulttuuriperinnölle ja luonnolle. Yhä useammat matkailijat haluavat tehdä vastuullisia valintoja, joissa huomioidaan matkustamisen taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöllisiä vaikutuksia. Viime vuosina onkin yleistynyt puhe vastuullisesta, kestävästä, reilusta tai uudistavasta matkailusta. On kuitenkin vielä paljon tehtävää, että matkailusta kehittyisi globaalisti vastuullista ja kestävästä liiketoimintaa.

Tehtävä 2A: Ideoi, suunnittele ja toteuta teos, jossa tarkastelet matkailua valitsemastasi näkökulmasta. Nimeä teos.

Toteutustapa: Vapaa

Tehtävä 2B: Tarkastele ja tutki matkailua ilmiönä. Pohdi sen vaikutuksia kriittisesti. Ideoi, suunnittele ja toteuta tuote, joka edistää vastuullista matkailua. Nimeä tuote.

Toteutustapa: Vapaa

3. TIETOA, TUNNETTA JA MIELIPITEITÄ

Digitalisaatio mahdollistaa helpon, moniarvoisen ja erilaiset ryhmät huomioonottavan yhteydenpidon. Ihmiset, joilla on samoja mielenkiinnon kohteita, löytävät toisensa erilaisista digitaalisista yhteisöistä. Digitalisaation myötä tiedonvälitys on myös demokratisoitunut ja monipuolistunut. Digitaalisia sisältöjä on helppo tehdä, muokata ja välittää.

Samaan aikaan vastakkainasettelu ja myrkyllinen keskustelukulttuuri lisääntyy etenkin sosiaalisen median palveluissa. Avoin ja rakentava keskustelu vähenee, kun erilaiset arvot, tunteet ja mielipiteet korostuvat ”me vastaan muut”-asetelmissa. Sosiaalisen median algoritmit polarisoivat omalta osaltaan keskustelua. Jaettu tieto voi olla myös yksipuolista, harhaanjohtavaa, vääristelevää tai kokonaan tekaistua. Tiedon levittäjällä ja välittäjällä voi olla monia poliittisia tai taloudellisia motiiveja. Kriittinen medialukutaito on tarpeen, kun tuotamme ja tulkitsemme mediasisältöjä, niiden esitystapoja ja merkityksiä.

Tehtävä: Ideoi, suunnittele ja toteuta teos tai tuote, joka käsittelee tiedon välittämistä ja/tai tiedolla vaikuttamisista ja niiden taustalla olevia motiiveja. Nimeä teos tai tuote.

Toteutustapa: Vapaa

4. KÄSITTEELLINEN TAIDE

1900-luvun alussa dadaistit toivat arkiset esineet taiteen materiaaleiksi ja kyseenalaistivat samalla taiteen tekijyyttä. Liikkeenä käsitetaide syntyi 1960-luvulla. Käsitetaide uudisti perinteisiä taiteen esittämisen tapoja korostamalla ajatusta taideteoksessa. Se toi kielen ja sanat sekä prosessin ja osallistamisen kuvataiteen keskiöön. Nykyaiteen monet ilmiöt kuten maataide, yhteisötaide ja performanssi ovat saaneet vaikutteita käsitetaiteesta.

Tehtävä: Ideoi, suunnittele ja toteuta teos tai tuote, jossa otat käsitteen tai ajatuksen työskentelysi lähtökohdaksi. Nimeä teos tai tuote.

Toteutustapa: Vapaa

5. VALOKUVAT KERTOVAT

Kirja on yksi valokuvataiteen esittämisen tavoista. Kirjassa valokuvat muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Valokuvataidekirjassa taiteilija voi tutkia ja tulkita vaikkapa tiettyä elämäntapahtumaa tai laajempia yhteiskunnallisia ja globaaleja kysymyksiä. Teos voi rakentua esimerkiksi yhden teeman ympärille, kertoa kokonaisen tarinan tai dokumentoida jonkin ilmiön.

Tehtävä: Ideoi, suunnittele ja toteuta valokuvataidekirja valitsemastasi teemasta. Nimeä teos.

Toteutustapa: Vapaa

6. DEMOKRATIA MUUTOKSESSA

Demokratia on jatkuvassa muutoksessa, ja jokaisella kansalaisella on tärkeä rooli sen ylläpitämisessä ja edistämisessä. Demokratia tarkoittaa sananmukaisesti kansanvaltaa. Suomessa demokratia ymmärretään usein edustukselliseksi demokratiaksi kuten äänestämiseksi vaaleissa. Demokratiassa voidaan kuitenkin vaikuttaa myös muilla tavoilla kuten tekemällä kuntalais- ja kansalaisaloitteita, toimimalla järjestöissä, osallistumalla kampanjoihin ja tapahtumiin sekä tekemällä kantaaottavaa taidetta.

Kansalaisvaikuttaminen ja yhteiskunnallinen osallistuminen ovat tärkeä osa demokratiaa. Monet kuitenkin jättävät äänestämättä. Yhä harvempi osallistuu järjestötoimintaan tai vapaaehtoistyöhön. Osallistumisaktiivisuudessa on myös eroja eri väestöryhmien välillä. Pohdikka, miten demokratiaa tulisi kehittää Suomessa osallistavammaksi. Millä keinoilla voitaisiin vahvistaa kansalaisten luottamusta siihen, että omalla toiminnalla on vaikutusta? Miten mahdollisimman moni ihminen, asemastaan tai taustastaan riippumatta, voisi tuntea kuuluvansa yhteiskuntaan?

Tehtävä: Suunnitelkaa ja toteuttakaa yhteistyöprojekti, jossa tarkastelette demokration tilaa ja muutosta valitsemastanne näkökulmasta. Antakaa yhteistyöprojektillenne nimi. Projektissa voi olla mukana eri lukiodiplomeja suorittavia opiskelijoita. Suoritettavissa lukiodiplomeissa noudatetaan Opetushallituksen antamia, kyseisen lukiodiplomin ohjeita. Yhteistyöprojektissa voi olla mukana myös lukion ulkopuolisia tahoja.

Tehtävä on mahdollista toteuttaa myös yksilötyönä.

Toteutustapa: Vapaa